

LÄRARHANDLEDNING

KLARA, FÄRDIGA, GLAD!

ESTRAD NORR

REGION
JÄMTLAND
HÄRJEDALEN

Välkommen

Välkommen till Estrad Norrs föreställning *Klara, färdiga, glad!* En scenkonstupplevelse väcker ofta tankar och frågor hos både barn och vuxna. Det här materialet är tänkt att fungera som ett stöd för dig som pedagog, i ditt arbete med att reflektera och samtala om föreställningen tillsammans med din klass. I materialet får du ta del av praktisk information om föreställningen och besöket, samt förslag på hur du som pedagog kan arbeta både inför och efter att ni tagit del av föreställningen. I slutet av materialet hittar du referenser och tips på material som kan användas i fortsatt arbete kring temat, samt information om vilka som varit med i arbetet med produktionen.

Har du några tankar eller frågor om lärarhandledningen är du varmt välkommen att höra av dig till scenkonstpedagog Linnea Lundberg. Har du övriga frågor om föreställningen kan du kontakta producent Mattias Olsson. Välkommen!

Linnea Lundberg, scenkonstpedagog

linnea.lundberg@regionjh.se

063-14 67 20

Mattias Olsson, producent

mattias.1.olsson@regionjh.se

072-213 48 74

Innehåll

Inför besöket.....	1
Praktisk information	1
Att se en föreställning tillsammans	1
Förberedande arbete	1
Efter besöket	2
Beskriva, tolka och reflektera.....	2
Fyra hörn	2
Övningar och frågeställningar kopplade till föreställningens tematik	3
Värderingsövningar.....	3
Prova känslan.....	5
Vad berättar musiken?.....	5
Vilken emoji passar till musiken?	5
Boktips.....	5
Avslutningsvis.....	6
Referenslitteratur	7
Medverkande Klara, färdiga, glad!	8
Kontaktuppgifter	8

Inför besöket

Nedan följer praktisk information om föreställningen samt förslag på förberedande arbete som du kan göra med din klass.

Praktisk information

Klara, färdiga, glad! är en musikföreställning som innehåller interaktiva moment. Föreställningen är ca. 25 minuter lång, och efteråt följer en workshop på ca. 20 minuter. Teamet som ni möter består av fyra musiker: Anna, Boel, Julia och Viola.

Att se en föreställning tillsammans

Barn reagerar ofta impulsivt och direkt på scenkonstupplevelser. Musikerna är vana vid det, så du som pedagog behöver inte vara rädd för att eleverna ska störa genom sina reaktioner. Däremot är det viktigt att du finns med under föreställningen och delar upplevelsen med barnen. Du känner din grupp bäst, och självklart kan du behöva ingripa om det uppstår konflikter mellan dina elever under föreställningens gång. Men var försiktig med att hyssja – det är tillåtet att reagera på det som händer på scenen!

Förberedande arbete

Det är inte nödvändigt att göra ett stort förarbete inför att ni ska se föreställningen. Det är fullt möjligt att låta verket i sig fungera som en ingång till att samtala. Däremot kan det vara bra att förbereda eleverna på vad som ska hända: ni kommer att få besök på skolan, det kommer att vara musik med olika instrument och sång, och så vidare.

Anna Malmström, Viola Martinsson, Julia Schabbauer och Boel Mogensen. Foto: Göran Strand.

Efter besöket

En scenkonstupplevelse ger många nya intryck och väcker ofta tankar och funderingar hos eleverna. Nedan följer tips och förslag på hur ni kan samtala om föreställningen och dess tematik efter besöket.

Beskriva, tolka och reflektera

Det finns många olika sätt att prata om en scenkonstupplevelse på. För att undvika att hamna i omdömen som "bra" och "dåligt", kan ni börja med att tillsammans *beskriva* vad ni har sett: Vilka personer fanns med i föreställningen? Vilka instrument fanns med? Hur lät musiken (var den snabb eller långsam, lät den ljusst eller mörkt, starkt eller svagt)? Vad mer fanns med på scenen? Vilka färger såg ni?

Efter att ha beskrivit vad ni minns från föreställningen kan ni gå vidare till att *tolka* intrycken. Barn kan ofta komma med frågor efter en föreställning: Varför gjorde de så? Varför hände det? Varför lät det så? När det är dags att tolka en scenkonstupplevelse kommer frågan 'varför' väl till pass. Istället för att själv försöka besvara den – ställ den tillbaka till dina elever: Varför tror ni att de gjorde så? Varför tror ni att just det hände? Varför tror ni att det lät så?

Efter att ha fokuserat på tolkning, går det att gå vidare till att *reflektera* mer fritt – vad väckte föreställningen för känslor och associationer? Var det något i föreställningen som du kände igen dig i? På vilket sätt? Var det något som var läskigt? Roligt? Sorgligt? Finns det något som du skulle vilja förändra i föreställningen och i så fall varför?

Ett alternativt sätt att reflektera kring föreställningen är att använda sig av övningen Fyra hörn, som beskrivs nedan.

Fyra hörn

Övningen Fyra hörn är en så kallad värderingsövning. Den används ofta för att diskutera laddade frågor, men fungerar utmärkt för att samtala om en scenkonstupplevelse. I övningen presenteras en fråga med fyra svarsalternativ som eleverna får ta ställning till.

Samla eleverna i mitten av rummet. Läs sedan upp frågan och de fyra svarsalternativen, och peka tydligt ut ett hörn av rummet som får representera ett utav svarsalternativen, ett annat som får representera nästa, och så vidare. En fråga skulle till exempel kunna vara:

Föreställningen fick mig att känna mig: 1) Glad 2) Ledsen 3) Arg 4) Annat svar.

Det här materialet tar sin utgångspunkt i Riksteaterns skrift *Att öppna nya världar* samt Regionteater Västs material *Prata scenkonst – en enkel metod för klassrummet*. Båda texterna finns tillgängliga digitalt för dig som vill läsa mer om att diskutera scenkonstupplevelser med barn och unga. Mer info om texterna hittar du under rubriken *Referenslitteratur*.

Eleverna får sedan ställa sig i det hörn vars svar de håller med om mest. Se till så att det alltid finns ett hörn som representerar alternativet ”Annat svar”. Där kan eleverna ställa sig om de inte håller med om något av de andra alternativen.

Efter att eleverna har valt plats kan du låta dem prata en liten stund med de andra som står i samma hörn om hur de tänkte när de gjorde sitt val. Det kan hända att någon blir ensam i ett hörn. Då kan du som lärare samtala en stund med den eleven. Det kan kännas utsatt att vara den enda som väljer ett visst alternativ, så stötta och uppmuntra gärna den eleven lite extra.

Övningar och frågeställningar kopplade till föreställningens tematik

Nedan följer förslag på övningar som kan användas för att undersöka teman som föreställningen berör. Observera att det är just *förslag* – kanske väckte föreställningen tankar och känslor i just din klass som du vill behandla genom någon annan övning, eller på något annat sätt. Har du frågor eller funderingar kring övningarna är du välkommen att höra av dig till scenkonstpedagog Linnea Lundberg.

Värderingsövningar

Värderingsövningen Fyra hörn beskrevs ovan som ett förslag på metod för att samtala om föreställningen. Värderingsövningar kan också vara en ingång till att diskutera föreställningens tema. Nedan beskrivs ytterligare två former av värderingsövningar, samt ges förslag på tematiska frågor att använda till övningen Fyra hörn.

Linjen

Tänk er att det går som en linje genom rummet, med två motpoler vid varsin vägg. Den ena polen motsvarar ”Håller med till hundra procent” och den andra motsvarar ”Håller inte alls med”. Du som lärare läser upp ett påstående, till exempel *Glass är gott*. Eleverna får sedan placera ut sig på linjen utifrån hur de förhåller sig till påståendet. Håller en elev med till hundra procent ställer hen sig vid den ena polen, håller hen inte alls med ställer hen sig vid den andra polen. Tycker hen att glass är helt okej, men inte jättegott, ställer hen sig någonstans mellan polerna.

Börja gärna med ett par enkla påståenden som i exemplet ovan, för att eleverna ska få komma igång och förstå övningens upplägg. När eleverna har placerat ut sig på linjen kan du låta dem diskutera i någon minut med de som står närmst, om varför de ställde sig just där de gjorde. Du kan sedan lyfta elevernas åsikter i helklass.

Förslag på påståenden kopplade till föreställningen:

- *Alla känslor är bra.*
- *Det kan vara jobbigt att vara arg.*
- *Det kan vara jobbigt att vara glad.*
- *Det är lätt att säga ifrån om en kompis gör något dumt.*

Fyra hörn

Övningen Fyra hörn finns beskriven ovan. Den kan också användas till att arbeta med föreställningens tema. Förslag på frågor kopplade till föreställningens tematik:

- *Den jobbigaste känslan är*
1) Arg 2) Ledsen 3) Orolig 4) Annat svar.
- *Den härligaste känslan är*
1) Glad 2) Pirrig 3) Kär 4) Annat svar.
- *Om jag lekte med någon och kände att jag inte fick vara med och bestämma, så skulle jag*
1) Säga åt personen att jag också vill bestämma 2) Sluta leka med personen 3) Säga åt en vuxen 4) Annat svar.

Heta stolen

I den här värderingsövningen används liksom i Linjen påståenden, men här finns bara alternativen "Håller med" och "Håller inte med" att välja mellan.

Sätt er på stolar i en ring. Läs sedan upp ett påstående, till exempel *Röd är den finaste färgen*. De elever som håller med om påståendet reser sig upp och byter plats med någon annan som rest sig upp. De som inte håller med sitter kvar på sin stol. Låt sedan eleverna berätta hur de tänkte, både de som bytte plats, och de som valde att sitta kvar. Även i den här övningen kan det vara bra med några inledande övningsfrågor.

Till Heta stolen kan du använda dig av liknande påståenden som till värderingsövningen Linjen.

Prova känslan

Låt eleverna röra sig runt i rummet i ett vimmel, utan att krocka med varandra. Ropa sedan ut en känsla, till exempel ”arg”. Nu ska eleverna röra sig runt i rummet som om de var arga. Hur känns det i kroppen då? Låt dem pröva en stund, innan du ropar ut en ny känsla.

Vad berättar musiken?

Sätt på ett musikstycke och låt eleverna röra sig runt i rummet som om de var med i en film där musiken spelas. Låter det som en actionfilm så kanske de smyger runt som spioner, låter det som en kärleksfilm så kanske de går runt och är kära. Låt varje elev själv tänka ut vad hen tycker att det låter som. Testa gärna med olika musikstycken.

Vilken emoji passar till musiken?

Sätt på ett musikstycke och låt varje elev välja ut en emoji som hen tycker passar till musiken. Om eleven tycker att musiken låter glad så väljer hen en glad emoji, om hen tycker att den låter sorgsen så väljer hen en sorgsen emoji och så vidare. Om du vill kan du låta varje elev visa vad hen valt mellan varje låt. Kanske tycker någon att musiken lät läskig, och någon annan ilsken?

Boktips

Känsloboken (2020) är skriven av psykologen Reyhaneh Ahangaran och vänder sig till elever i lågstadiet. I boken får vi lära oss om vad känslor är och hur de fungerar, vilka olika känslor som finns och hur de kan kännas i kroppen. Boken är illustrerad av Annika Lundholm Moberg och innehåller interaktiva delar där eleverna själva får reflektera kring sina känslor.

Låttips!

232 Strängar: *Tankesamlaren* från albumet *Spunnet*.

Chet Baker: *Rondette* – *Instrumental* från albumet *Chet in Paris*.

Iris Viljanen: *Hertta Hagström* från albumet *Kiss me, stupid & 7 more solo piano pieces*.

Andrew Bird: *Ethio Invention No. 1* från albumet *I Want to See Pulaski at Night*.

Ranarim: *Slängpolskor* från albumet *För världen älskar vad som är brokot*.

Ital: *Healing Light* från albumet *Spiritual Vibes*.

Avslutningsvis

Det här materialet har skapats som ett stöd för dig som lärare. Förhoppningen är att det ska inspirera till att utforska nya sätt att samtala och reflektera tillsammans i klassrummet.

Har du några frågor om lärarhandledningen är du varmt välkommen att höra av dig till scenkonstpedagog Linnea Lundberg. Har du övriga frågor om produktionen kan du kontakta producent Mattias Olsson. Kontaktuppgifter finner du nedan.

Vi hoppas att du och dina elever har fått en givande scenkonstupplevelse med intressanta samtal som följd!

Referenslitteratur

Ahangaran, R. (2020). *Känsloboken: för dig som går på lågstadiet*. Stockholm: B. Wahlströms.

Berg, A. (2020). *Prata scenkonst: En enkel metod för klassrummet. Om konst, strukturerade samtal och LGR11*. Borås/Uddevalla: Regionteater Väst. Finns att hämta som PDF från <https://www.regionteatervast.se/laerarrum/prata-scenkonst/>

Helander, K. & Ljungdahl, C. (2017). *Att öppna nya världar: En handledning om att gå på teater och dans med barn i förskola och skola*. Stockholm: Riksteatern. Finns att hämta som PDF från <https://www.riksteatern.se/om-oss/barn-och-unga/lararhandledningar/>

Medverkande Klara, färdiga, glad!

Manus, komposition samt medverkan Anna Malmström, Viola Martinsson, Boel Mogensen, Julia Schabbauer

Regi Hannah Arnesen

Scenografiskt bollplank, design av klubbmärke Jens Gustavson

Ljud, ljus och föreställningsteknik Pelle Persson

Lärrarhandledning och utformning av workshop Linnea Lundberg

Producent Mattias Olsson

Kommunikatör Nina Fridell

Fotograf Göran Strand

Scenkonstchef, konstnärlig ledare musik Malin Hülphers

Kontaktuppgifter

Linnea Lundberg, scenkonstpedagog
linnea.lundberg@regionjh.se
063-14 67 20

Mattias Olsson, producent
mattias.1.olsson@regionjh.se
072-213 48 74

Tack till

Mikaela Alburg, för musikpedagogiska tips till lärrarhandledningen.

